

"Boston Post" apie Kauną.
Ispanijoj žuvo 1,500,000.
Prasikaltimai savo kalbos
atžvilgiu.
Lietuva Negavo Kardinolo.

Amerikos korespondentai prirašo visokių dalykų apie Lietuvą ir kitus kraštus. Kartais jie paduoda gana rimtų žinių, o kartais tiesiog vaikiškų pasakų. Ir dažnai nežina, kam tikėti, o iš ko pasijuokti. Nesenai sugrįžo iš Europos Bostono laikraščio — "Boston Post" atstovas Clement Norton, kurs taipgi paskelbė savo geografiškas "studijas". Bet visi tie jo aprašymai kvepia vienpusiškumu ir stoka rimtumo.

Stai kelios ištraukos iš Norton korespondencijos: "Daugiausia religiniai nusiteikę yra airiai. Jų prezidentas De Valera, tai gambiausias politikas Europoj." "Nuobodžiausias iš visų Europos sostinių yra Kauno miestas. Jo gyventojai yra susiraukę ir neturi progų pasilinksinti." "Geriausi aviatoriai — lakunai yra vokiečiai." "Geriausi diplomatai, tai anglai." "Prasčiausios stubos ir landynės, tai Neapoly ir Varšuvoj."

"Biedniausiai gyvena ir valgo, tai Lenkijos gyventojai." "Taip p. Norton išsikačiuoja visų griekus, tik ne airių. Jo pastaba apie Kauną visai neatsako tikrenybei. Kas nori pasilinksinti Kaune, tam yra užtektinai progų. Pervaziavęs visą Europą jis patyrė tik dalį tiesos. Jei jis but ilgiau sustojęs Lietuvoj, tai but pastebėjęs, jog lietuviai net ir prie sunkiausio darbo mėgsta padainuoti ir pajuoškai.

Jei kalbėti apie stoką links mumo, tai pirmiausia turėtumėm pažvelgti į Ispaniją, kur septynioliktas mėnuo tęsiasi civilis karas demokratų su fašistais. Iki šiam laikui ten žuvo arba tapo sužeista 1,500,000 žmonių. Nuostolių kraštui padaryta \$2,860,000,000. Bet šis karas toli gražu nėra baigtas. Sukilėlių vadas gen. Franco su 350,000 kareivių rengiasi suduoti paskutinį smugį lojalistams, kurie iki šiam laikui sugebėjo apginti Madridą Valenciją.

Atrodo, jog lojalistams bus sunku atsilaikyti naujai prieš naujai rengiamą gen. Franco ir italų puolimą.

Lietuvoj išeinantis mėnesinis žurnalas "Gimtoji Kalba" apgailėstauja, kad Amerikos lietuviai ir jų jaunimas nutols ta ir užmiršta savo tėvų kalbą. Toliau tas žurnalas nuo savęs rašo:

"Šitas įvykis mums visiems, net didžiausiems skeptikams, turi parodyti, kokią didelę reikšmę kalbai turi tautybė ir priešingai: nykstant vienai, nyksta ir kita".

Už negerbimą savo kalbos mes esam žymiai nusikalę. Didžiuj atsitikimų tėvai ir motinos net nebando pamokinti savo vaikučių lietuviškai kalbėti. Nenuostabu, kad vėliau paauę jie ne tik šalinasi lietuvių, bet nelabai nori pa-

METAI XXIV

K. Stašio Bylos Atgarsiai

Gaudavęs Pašalpą Iš Lietuvos Ir Amerikos

Vilnius, lapkričio 12 d. — Bėgyje garsios teisminės bylos, prieš lietuvių tautinės mažumos vadą Lenkijoj Stašį iškelta aikštėn Amerikos lietuvių parama Vilniaus vadavimo akcijai.

Pasirodo, jog Amerikos lietuviai nenoromis prisidėjo prie finansavimo tos akcijos. Buvęs Amerikoj tos sąjungos atstovas surinko ten vos 900 dolerių. Patvirtinta taip pat, kad Vilniui Vaduoti Sąjungos veikimas nėra populiarus ir pačioj Lietuvoj, ko įrodymas yra nedidelės sumos aukų, atplaukusių iš Lietuvos palaikymui lietuvių judėjimo Lenkijoj.

Metiniai biudžetai, siekiant milijonines sumas, kuriomis naudojosi lietuvių draugijos Lenkijoj, galėjo atplaukti tik iš Lietuvos valstybės išdo. Pastaraisiais metais Stašys gavo virš 1,400,000 zlotų iš žydiškų šaltinių Kaune.

Bylos eiga taip pat parodė kontaktą su Kominternu ir jo agenturomis šiaur-rytinėj Lenkijos daly. Iškelta aikštėn gavimas pinigų ir nuo bolševikų komisaro Dancige Kozłowski, kuris 1919 metais tvėrė bolševikų valdžią Vilniuje.

Panevėžys — Geležinkelio Mazgas

Panevėžys iki šiol turėjo platų geležinkelį, kuris nuo Abelių pro Panevėžį eina į Radviliškį. Dabar jau įpusėta naujo siaurojo geležinkelio statyba nuo Panevėžio iki Joniškėlio 38 kilometrai ilgumo. Pastaciūs šitą geležinkelį, panevėžiškiai traukinių susilauks iš keturių pusių — nuo Abelių, Radviliškio, Joniškėlio ir Saldutiškio. Visi traukiniai su stos ties dabartine Panevėžio geležinkelio stotimi.

Panevėžio stotis jau labai sena ir ankšta. Todėl netrukus čia bus statoma nauja, graži, erdvų geležinkelio stotis. Taip pat Panevėžyje bus pastatyta geležinkelio dirbtuvės, kuriose bus atliekami ne tikai remonto darbai, bet bus statomi ir nauji vagonai. Tokiu budu Panevėžyje bus didelis geležinkelio centras.

žinti ir savo tėvų.

Lietuvos katalikų bažnyčia ir vyriausybė maldavo popiežiaus, kad tasis paskirtų Lietuvai vieną kardinolą. Lietuvos pasiuntinys Vatikane daktaras Griaužinis keletą syk klebėno popiežiaus duris, bet, pasirodo, be jokių pasekmių. Kardinolais tapo paskirti trys italai, vienas anglas ir vienas prancuzas, bet nei vieno lietuvių.

Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principle Cities of the United States
MAIN OFFICE
814 W. 33rd St., Chicago Ill.
Calumet 6191

PENKTADIENIS, LAPKR.-NOVEMBER 19 D., 1937 M.

No. 47

LITUOVOS KAIMO VAIZDELIS VASAROS METU

Suvienyotose Valstijose Yra Netoli 130 Mil. Gyventojų

I vienus metus padaugėjo 828,000 žmonių

Washington. — Komercijos sekretorius Roper pranešė, jog neseniai užbaigtas cenzas parodo, jog Suvienyotose Valstijose yra 129,257,000 gyventojų.

I metus laiko žmonių prirauo 828,000, o i septynius prirauo net septyni milijonai.

Bolševikai Turėjo Įvedę Slaptą Telefoną i Kerensko Ofisą

Klausėsi ką kalba buvęs demokratinės Rusijos prezidentas.

Paryžius. — Rusų demokratinio laikraščio "Novaja Rossija" redakcijoj užtikta slapto vėlos, kurios išduodavo pašalinėjams kas buvo kalbama telefonais. Prancuzų policija dabar stropiai įeško kaltininkų.

Manoma, jog tos vėlos buvo prijungtos pakerkant telefonų kompanijos darbininkus. Netoli nuo laikraščio redakcijos rastas ir kambarys, kuriame sėdėdavo bolševikų agentas ir klausydavos, kas buvo kalbama.

Dvisavaitinį laikraštį "Novaja Rossija" leidžia buvęs demokratinės Rusijos galva A. Kerenskis, kurio bolševikai neapkenčia iki šiai dienai.

DARIAUS — GIRENO PAMINKLUI 33 PROJEKTAI

Prie Lietuvos Aero Klubu suorganizuotam Dariaus ir Girėno paminklų projektų konkursui, musų menininkai gyvai juo susidomėjo, ryždami pasiūlyti tokį projektą, kurį tinkamaj pagerbtų didiną Dariaus ir Girėno žygi.

Lapkričio 2 d. pasibaigė terminas paminklo projektams pateikti. Viso yra pristatyti 33 projektai, tarp kurių ir labai vertingų. Projektų gausumas parodė, kad musų menininkų kruopščiai ir atsidėjus padirbėta.

Detroito Žinios

P-lės M. Rakauskaitės Koncertas Detroito Buvo Pasekmingas

Svetainė buvo pilna žmonių; publika sukėlė ovacijas.

Penktadieny, lapkričio 12 dieną, Lietuvių Svetainėj įvyko p-lės Marijonos Rakauskaitės koncertas. Salė buvo pilna žmonių ir reikia stebėtis, kad penktadienio vakare tiek žmonių susirinko. Čia parengimai buna sėkmingi tik sekmadieniais ir šiek tiek šeštadieniais.

Bet šis koncertas buvo išimtis ir musų Marijona pasirodė esanti ir detroitiečių idealas. Iš vietinių artistų dalyvavo Jonas Valiukas ir A. Vasiliauskas.

Detroitiečiai, išsilgę lietuviškos dainos, nepertraukiamai plojo Marijonai reikalaudami vis daugiau dainų, o salistė tą vakarą nešykštėjo savo dangiško balso.

Po šio apsilankymo, mes jos dar labiau laukiame atvykstant kitą kartą mus aplankyti.

Sutiktuvų Bankietas Irgi Buvo Nepaprastai Pasekmingas.

Dieną prieš koncertą, ketvirtadieny, Fort Shelby viešbutyje buvo surengtas priėmimo bankietas p-lei M. Rakauskaitėi. Svečių dalyvavo apie šimtinę, daugiausia profesionalai, biznieriiai ir šiaip inteligentiška publika.

Apert vietinių dalyvavo dar pianistas M. Jozavitas iš Chicago, J. Bačiunas, iš Sodus, Mich. ir po Ameriką keliaujantis magikas Rack-Rakauskas.

Rengimo komisijos pirmininkė poni Uvikienė pradėjo programinį dalį ir "toastmasteriu" pakvietė adv. J. P. Uvikią, kuris, kaip visuomet, taip ir dabar parodė didelio sumanumo ir gyvumo. Pirmutinis kalbėtojas buvo daug pasidarbavęs bankieto ir koncerto rengime Dr. J. Jonikaitis. Po jo sekė J. Bachunas ir pati garbės viešnia p-lė M. Rakauskaitė. Mokytoja Krategė įteikė

Rygoj Nusizūdė Sovietų Diplomas; Nenorėjo Grįžti i Rusiją

Ryga. — Latvijos sostinė tapo supurtinta nepaprastu įvykiu. Sovietų Atstovybės sekretorius Boris Pochvalinski, sužinojęs, kad jį šaukiama į Maskvą "pasiaiškinti" pats nusizūdė.

Užsienio komisariate Maskvoje slaptoji policija dabar daro kratas, įeškodama medžiagos naujiesiems areštams. Nesenai tapo pranešta, jog areštuota Ukrainos liaudies komisarių pirmininkas Bondarenko ir daugelis kitų.

SOVIETAJ PASIRUOŠĘ KARIAUTI SU JAPONIJA.

Maskva, Lapkrič. 19 d. — Maršalas Vasili Bluecher, tolimųjų rytų raudonosios armijos vadas pareiškė, kad armija ir Pacifiko laivynas yra pasiruošę karui prieš fašizmą. Jo žodžiais tariant — Sovietų kariuomenė yra pasiruošę ginti Sovietų Rusiją nuo išorinio užpuoliko, tai yra — Japonijos.

Tokie pareiškimai jau buvo ne sykį padaryti, bet Japonija, matyt, mažai kreipia į juos domės. Ji naudojasi proga užkariauti kuodaugiausia Kinijos žemių.

Sovietų Rusija kol kas dar nėra pasiruošę karui ir todėl noroms nenoroms yra priversta laikytis pasyviai ir žiūrėti kaip japonai smaigia kinus.

viešniai bukieta gėlių ir po to programa persikėlė į sceną. Magikas Rakauskas parodė keletą "mandrybių" ir prijoukino svečius, o p-lė Rakauskaitė sudainavo "Kur Bakužė Samanota" ir "Mano Sieloj Šiandie šventė".

Bankietan buvo atsilankę ir "The Detroit News" reporteris. Sekančią dieną tas laikraštis patalpino M. Rakauskaitės paveikslą su aprašymais apie Lietuvos Operą ir busimą dainų šventę Kaune, kur dalyvaus 10,000 dainininkų. — Korespondentas.

Hitleris su Lenkais Vėl Dalinasi Lietuva

Vokiečių-Lenkų Planai Pagrobtį Ukrainą Ir Lietuvą.

BERLYNE IR VARSUVOJ RENGIAMSI PLANAI UŽKARIAVIMAMS RYTŲ EUROPOJ

Abidvi šalys skubiai ruošiasi ateities karui. Tikisį Japonų pagelbos iš Azijos

Paryžius. — Prancuzų užsienio ministerija rimtai susirupino naujom vokiečių ir lenkų intrigom Rytų Europoj. Po atsilankymo Italijos diktatoriaus Mussolinio Berlyne ir

po pasirašymo sutarties su Japonija, Vokietijos naziai atvirai paskelbė, jog jie sieks pakeisti Europos žemlapį. Pirmutinis smugis bus taikomas Čechoslovakiai. Ją norima padalinti tarp Vokietijos, Lenkijos ir Vengrijos. Paskiau ateis eilė Lietuvai ir Ukrainai. Varšuva ir Berlynas turi padarę slaptą sutartį kaip pagrobtį Baltijos valstybes ir Pietų Rusiją.

Ne be reikalo i Vokietiją skubiai išvyko anglų politikas Lordas Halifax, kuris bandys atkalbėti Hitlerį nuo šių avančių. Bet, Hitleris, žinodamas, kad anglai daug kalba, bet nieko nedaro, vargiai ar pakeis savo planus.

Amer. Lietuviai Pasmerkia Lenkų Terorą Vilniuje

Rezoliucija Priimta Chicagos Lietuvių Masiniam Mitinge

PASMERKIAMŲ LENKIJOS ŽIAURUMUS VILNIAUS KRASTE.

Chicago Lietuvos, susirinkę masiniam mitinge, sekmadieny, lapkričio 14 dieną, 1937 m., Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St., ir išklaušę pranešimų apie naujus lenkų valdžios žiaurumus ir persekiojimus Vilniaus krašte, pasekmėje kurių nuteista Vilniaus Lietuvių Komiteto Pirmininkas K. Stašys ir šimtai kitų asmenų, vienbalsiai pareiškia sekantį:

1) Kadangi Vilniaus kraštas istoriniai, teisiniai ir ekonominiai yra neatskiriama Lietuvos dalis, ir

2) Kadangi lenkų kariuomenė, gen. Zeligovskio vedama pagrobė Vilnių ir sulaužė nepuolimo sutartį padarytą su Lietuva Suvalkuose Spalio 7 dieną, 1920 metais, ir

3) Kadangi lenkų valdžia neteisėtai ir ginklo pagalba prijungusi Vilnių prie Lenkijos, sistematiniai terorizuoja Vilniaus krašto lietuvius, baudama kalėjimu ir ištėrimu tuos, kurie nori išlaikyti savo tautinę kalbą ir kultūrą, ir pagaliau

4) Kadangi lenkų valdžia be jokio pamato ar pateisinimo, o vien tik vadovaujanti eksterminacijos politika, ne tik uždarė veik visās lietuvių švietimo ir labdarybės įstaigas Vilniaus krašte, bet dargi nuteisė kalėjiman Vilniaus Lietuvių Komiteto pirmininką K. Stašį, drauge su šimtais kitų lietuvių, Tad atsižvelgiant į aukščiausiai išdėstytą, mes Chicagos Lietu-

viai atsišaukiam į Amerikos ir viso pasaulio opinią:

1) Kad visos laisvė ir žmoniškumą gerbiančios valstybės ir jų atstovai atkreiptų savo dėmę į Vilniaus krosto lietuvius, kuriuos lenkų okupacinė valdžia yra pasmerkus priverstinam nutautinimui ir išnaikinimui,

2) Kad vardan teisybės ir civilizacijos butų prašalinti lenkų žiaurumai, o nuteisti be pagrindo lietuviai: K. Stašys ir šimtai kitų butų paliuosuoti;

3) Kad Amerikos lietuviai, ištiesdami broliam vilniečiam pagalbos ranką, iškilmingai pasizada ginti visomis priemonėmis jūt teises ir kovoti už jų laisvę.

Stipendijos Paryžiaus Universitete 4 Liet. Studentams

Keturiems Vytauto D. universiteto humanitarinių mokslų fakulteto studentams prancuzų kalbai ir literaturai Paryžiuje studijuotį Prancuzijos vyriausybė kiekvienam paskyrė po 10,000 frankų stipendijų. Stipendijas gauna šie studentai: Vl. Lukoševičius, E. Kabailaitė, O. Lipčūtė ir E. Laužikaitė — Juškenė. Stipendininkai i Paryžių išvažiavo pereinatos savaitės gale ir ten išbus 9 mėnesius.

\$1,000 UZ LAISNĮ ALUDEM

Chicago, Ill. — Miesto taryba dabar projektuoja pakelti iki tukstančio dolerių mokesnio tavernių savininkams. Iki šiam laikui buvo mokama tik \$600. Jei tas įstatymas bus priimtas, tai daugelis aludžių turės užsidaryti.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

Published Every Friday by the

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:

814 West 33rd St., Chicago, Ill.

Telephone Calumet 6131

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSAKYMO KAINA:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

NE L. ŠIMUTIS, BET S. KODIS BUVO VV. K-TO PIRMININKU.

Mūsų istorija kartais tyčiomis, kartais netyčiomis buna nemielasirdingai iškraipoma. Taip yra pasitaikę ir Amerikos lietuvių gyvenime. Žinoma, daugelio dalykų jau nebeatitysis, bet kai kuriuos, tai būtina reikėtų.

Nelabai seniai Lietuvos katalikų laikraščiuose, o vėliau ir musikių katalikų spaudoje tilpo tokia "istorinė" apžvalga:

"V. Uždavins, lankęsis Amerikoje kaip penktasis VVS. delegatas, skaitė paskaitą apie Vilniaus vadavimo darbą tarp Amerikos lietuvių, kurie pirmiausiai sudarė Lietuvos pavergtų kraštų vadavimo komitetą su red. L. Šimučiu priėmė. Tik sugrįžus iš Amerikos kan. Kemešui, suorganizuota Lietuvoje Vilniui Vaduoti Sąjunga..."

Čia, matyt, sumaišytos pavardės. Ne L. Šimutis buvo pirmutiniu Vilniaus Vadavimo Komiteto pirmininku, bet S. Kodis, kuris jau yra miręs. Todėl bent mirusiems reiktų atiduoti užtarnautas kreditas.

Pati iniciatyva tvirti tą Vilniaus Vadavimo Komiteto kilo sandariečių tarpe, po to, kai iš Pittsburgho atvyko dabartinis "Sandaros" redaktorius. Steigiamasis komiteto susirinkimas įvyko Dr. A. Zimonto ofise. Tai buvo birželio mėnesį 1924 metais.

Iš čia Vilniui Vaduoti Komitetui prasplėtė po visas Amerikos lietuvių kolonijas, o vėliau įsisteigė kaip sąjunga ir Lietuvoje. P-nas L. Šimutis nėra buvęs net nariu originaliam Vilniaus Vadavimo Komitete Chicagoje.

LENKIJAI GRĘSIA POLITINIS PERVERSMAS

Lenkijoje vėl neramu. Opozicija prieš dabartinę pulkininkų ir generolų valdžią kas dien auga ir stiprėja. Prispauti nežmoniškais taksais ir išbadėję ukininkai kelia riaušias; darbininkai, negaudami tinkamo atlyginimo už savo darbą, reikalauja reformų ir permaining valdžios.

Lenkijos diktatorius gen. Ridz-Smigla ir prez. Moscicki tulį laiką atgal buvo suorganizavę "tautinį bloką", kurio pamate buvo fašistiniai principai. Bet šis blokas nerado žmonėse pakankamai pritarimo. Ilgai netrukus jis suskilo į dvi dalis. Viena ištikimųjų dalis sumanė atsikratyti nuo kitos pavartojant Stalino metodus.

Buvo suplanuota į vieną naktį išžudyti apie 300 opozicijos vadų ir veikėjų. Bet šis teroristinis "apvalymas" neįsėdė, nes opozicija apie tai laiku sužinojo ir pranešė policijai.

Tačiau kova tuomi dar neužsibaigė. Varšuvoje mėtomos bombos ir daromi pasikesinimai nužudyti jei ne vieną, tai kitą politinių grupių atstovą. Demokratijos šalininkai yra pasiryžę žut but nuversti militaristų diktaturą ir, atrodo, jog jiems tas pasiseks.

AR BUS ĮVESTA LIETUVOJ CIVILĖ METRIKACIJA?

Teko nugirsti, jog Lietuvos laikraščiams tapo uždrausta rašyti ir agituoti už civilės metrikacijos įvedimą. Matyt, valdžia dar sykį nusileido bažnyčiai ir laikinai palaidojo civilės metrikacijos projektą.

Didžiama Kauno ir provincijos inteligentų pritaria ir net reikalauja tokios metrikacijos, kurią jau seniai turi viso civilizuotos valstybės. Seimo nariai, teisingumo ministras Šilingas, kuris paruošė tą įstatymą ir daugelis kitų valdžios žmonių stovi už metrikaciją. Rodosi, jis turėtų pereiti.

Bet, civilė metrikacija tebeguli ministerių kabineto stalčiuje. Sakoma, jog jai yra priešingas prez. Smetona. Vienam privatiniam pasikalbėjime prez. A. Smetona išvardino "defektyvius" visus tuos, kurie nepatenkinti, kad bažnyčia kontroliuoja ir laiko savo monopoliumi piliečių krikštą, vedybas ir laidojimą.

Civilė metrikacija buvo atidėliojama ir dėl to, kad Lietuva tikėjosi gauti sau iš popiežiaus vieną kardinolą. Vienok Roma nesuteikė Lietuvai tos malonės ir tarp 70 kardinolų kaip nebuvo taip ir nėra lietuvių kardinolų.

MIEGANČI AMERIKOS LIETUVIŲ ENERGIJA

Amerikos lietuviai tūlas atžvilgiais primena Lietuvą iki Mindaugo laikų. Kaip tuomet Lietuva buvo susiskaldžiusi ir politiniai nesurista tamprėsiais ryšiais, taip šiandien mūsų išeivija, išblaškyta po kolonijas, neįstengia subendrinti savo spēkas apsigynimui nuo ištautėjimo ir iškvojimui priderančios mums vietos šios šalies gyvenime.

Paimkime, kad ir mūsų tautinę sręvę. Priskaitytume desėtkus, o gal ir šimtus tukstančių išeivių, kurie žodžiuose yra geri, patriotiniai nusistatę, lietuviai. Jie trūksta gero savo tautiečiams ir Lietuvai; jie laiks nuo laiko ateina į pārengimus ir maišosi savųjų tarpe.

Bet kiek jų priklauso mūsų tautinėm ir kultūrinėm organizacijom? Kiek jų atkvyviai dalyvauja visuomeniniame darbe? Maža ir labai maža saujalė! Sakome, jog lietuvių Amerikoje yra virš milijono. Milionas, tai milžiniška skaitlinė. Jei visi sujudėtų, rodosi, galėtum pajudinti žemę. Vienok ne tik visi nejudą, bet gyvybės neparodo nei šimtinė dalis.

Del to mes, Amerikos lietuviai, palyginus su kitoms tautinėm grupėm, atrodom silpni ir nereikšmingi, politiniai ir ekonominiai. Šį klausimą turėtumėm nuodugnai apsvastyti ir pajeskoti priemonių, kaip išjudinus tą milžinišką rezervą ir įtraukus jį į aktyvų tautinį darbą.

Yra keletas būdų ir priemonių kaip tą atlikti. Viena, tai įtraukti kuodaugiausią lietuvių į mūsų organizacijas. Tik organizuoti žmonės šį tą reikią šiandieniniame gyvenime. Antra — platinti ir skleisti tą mūsų spaudą, kuri gina lietuvių reikalus ir nėra pārsidavusi svetimieš. Trečia — užmiršti asmeniškumus ir atgvenusius prietarus ir bendrus visiem lietuviams reikalus statyti pirmo vieton.

Čia nėra nieko misteriško ir negalimo. Visi, kuriems rūpi Amerikos lietuvių ateitis ir gerbūvis; visi, kurie šiandien dirbuojąs tautinėj dirvoj galėtų savo pastangomis išjudinti ir tą miegančią mūsų tautiečių masę. Tuomet, mes ištikro turėtumėm pajėgą su kuria skaitytusi mūsų priešai ir draugai.

Lietuvos Kaimo Ir Miesto Gyvenimas

Atvykęs iš Lietuvos papasakoją kaip sekas ukininkams ir darbininkams.

Jau dvi savaitės laiko, kaip aš, Lietuvos pilietis, esu atvažiavęs į Chicago. Man kaip jaunam žmogui ir pirmą kartą išvažiavus iš gimtinės Lietuvos į platų pasaulį teko daug kuom pasigrožėti.

Kadangi aš važiavau švedų Amerikos Linija, teko matyti švedijos labai akmenuotą žemę, miestelius, gražiai sutvarkytus, gražius kelius ir geležinkelius.

Kiek pagyvenus Chicagoje, galėjau pasijodamauti apie prekes, jų kainas, darbininkus ir jų darbą ir uždarbį. Kiek nuėmačiau, atrodo, kad Lietuvoje žmonėm yra sunkesnis gyvenimas. Lietuvos Ukio darbininkai dar tebedirba į dieną po 14—15 valandų. Miesteliuose prie viešų darbų ir fabriku jau po 8 ir 10 val.

Išgirdę kaimų žmonės apie tokias trumpas valandas, daugelis meta ukio darbą ir eina į miestus ieškoti darbo, kaip į Klaipėdą, Kauną ir kitur. Tuo labai apsunkena ukininkus, kurie nebeturėdami darbininkų nebespėja viską apdirbti, o bernas ar tarnaitė išėjęs į miestą irgi vargsta, kol susiranda darbo, kol gauna butus apsigyvenimui, bet į kaimą grįžt nenori.

Daug žemaitijos žmonių važiuoja į Klaipėdą darbą ieškoti, kitas per rekomendacijas gauną darbo, bet sunku yra su butais. Vienas dalykas, kad brangios nuomos, o kitas, kad ten toks įstatymas, kad prie vedusių žmonių negali stotų gyventi joks pašalinis žmogus, tik vaikai.

Jeigu atvažiuoja kokio šeimos nario giminaitis, ar broliš ar sesuo, tai toks žmogus negali prisiregistruoti į tą namą

gyventi; jam nėra atskiro įėjimo. Šis įstatymas taikomas tam, kad likviduoti ištirkavimą, kad pašaliniai žmonės negriautų šeimyninių santykių.

Kaune kol kas dar nėra tokio patvarkymo, tai daug žmonių važiuoja Kaunan ir ten ieškos darbo. Labai gerai jei kam pasitaiko gauti, o jei ne, tai labai daug skurdo tenka turėti. Labai dažnai jaunos mergaitės, kurioms atsibosta kaime dirbti ir juoda duona valgyti, eina į miestą ieškoti baltos, bet pasitaiko, kad negauna greitą darbo, praleidžia iš kaimo atsivežtus pinigėlius, pradeda vaikščioti į bažnyčią melst Dievo, kad padėtų pragyventi. Galų gale, neradamos kitos išeities eina į kokius slaptus ištirkavimo namus, arba tiesiog ant gatvės vakarais užkabinėja praėivius ir pardavinėja save, kol pakliuna policijai.

Daugel Lietuvos jaunimo yra sutraukta į visokias organizacijas, dirba tautišką darbą, stato veikalus, mokinas sporto, ruošia vakaruškas, linksmas ir šviečiasi. Kiek gali patys dirba, o į didesnius parengimus pasikviečia iš Kauno "Pupų Dėdę" ar "Link smuosius Brolius", kurie gražiai apdainuoja miestelius, jaunimą, praskičiusius valdininkėlius ir tt. — V. U.

Atlietuvinimas Vardu

Lapkričio 11 d. Seimas svarstė Universiteto penkių fakultetų etatus ir papildė juos 19 dėstytojais (lektoriais). Tą pačią dieną buvo svarstomas lietuvių pavardžių atlietuvinimo įstatymo projektas kuris perduotas komisijai. Pavardėms ir vietovardžiam sudarytas 1700 puslapių žodynas. Iš 52,962 visų visų lietuvių pavardžių, iki 15% yra nutautinti.

Lapkričio 11 d. Seimas svarstė Universiteto penkių fakultetų etatus ir papildė juos 19 dėstytojais (lektoriais).

Tą pačią dieną buvo svarstomas lietuvių pavardžių atlietuvinimo įstatymo projektas kuris perduotas komisijai. Pavardėms ir vietovardžiam sudarytas 1700 puslapių žodynas. Iš 52,962 visų visų lietuvių pavardžių, iki 15% yra nutautinti.

Lapkričio 11 d. Seimas svarstė Universiteto penkių fakultetų etatus ir papildė juos 19 dėstytojais (lektoriais).

Rokiškio miesto kampelis. Gatvėj matosi žygiuojančių kareivių būrys.

Sandaros Pirmo Apskričio Suvažiavimas So. Bostone

Gyvas ir Našus ALT. Sandaros 1-mo Apskr. Suvažiavimas

Nauju Apskričio Pirmininku Išrinktas P. Jankauskas

ALT. Sandaros 1-mo Apskričio suvažiavimas įvyko spalio 24 dieną, 1937 metais, Sandaros svetainėj, So. Boston, Mass. Suvažiavimą atidarė apskr. pirmininkas K. Vidunas, pirmą val. po pietų.

Pirmininkas K. Vidunas paskyrė mandatų ir rezoliucijų komisiją, susidedančią iš J. Versiacko ir K. Adomkevičiaus. Laikė tvarkymo mandatų, pirm. K. Vidunas pakvietė kalbėti senus darbuotojus: C. Jurgeliuną, K. Sirbiką ir J. Lekį.

Mandatų komisija raportuoja, kad suvažiavime dalyvauja 5-kios kuopos su sekančiu skaičiu delegatų:

24 kuopa, Montello, Mass. — C. Jurgeliunas, J. Medžiauskas, S. Šakis.

7 kp. So. Boston, Mass. — P. Jankauskas, J. Kropas, K. Vilaišis, V. Janulevičius, S. Mockus, S. Jakubauskas, S. Kontautas, J. Jasionis, V. Pupalaišis ir K. Adomkevičius. 40 kp. Lynn, Mass. — L. Glinskaitė, K. Sirbikas, J. Tribuliauskas, A. Sinkevičius, V. Sinkevičius.

12 kp., Lawrence, Mass. — M. Vidunienė, O. Baumilienė. 33 kp., Norwood, Mass. — K. Mickunas, J. Versiackas. Apskr. valdyba: pirm., K. Vidunas, vice-pirm. K. Merėkevičius, Sekr. J. Arlauskas, išd. J. Lekys.

Suvažiavime viso dalyvauja su apskr. valdyba 27 atstovai.

Pereito suvažiavimo protokolą skaitė apskričio sekretorius ir priimtas vienbalsiai.

Valdybos raportai priimti vienbalsiai, tik prie sekretoriaus raporto padaryta pastaba, valdybos suvažiavimui ir nutarimui butų užrašomi.

Kuopų raportai priimti vienbalsiai.

Pikniko šeimnininkas P. Jankauskas išdavė raportą, iš kurio pasirodė, jog piknikas davė pelno \$88.82. Raportas priimtas vienbalsiai.

J. Lekys inėšė, kad butų pasiūsta Sandaros Prezidentui S. Gegužiui sveikinimas telegrama trisdešimtų metų tautinio darbo sukaktuvėse. Inėšimas vienbalsiai priimtas.

Buvo pranešta iš Sandaros Centro, kad Antras Sandaros Apskr., Conn. valstijoj rengia maršrutą, o kalbėtoju bus Sandaros redaktorius. Prie maršruto Antras Apskričys kvietė prisidėti ir mūsų apskričių. San

daros Centro pakvietimas priimtas ir nutarta rengti kartu su Sandaros Antru apskr. lapkričio mėnesio pabaigoj arba gruodžio mėnesyje. Tą viską paliko Sandaros apskr. Valdybai.

J. Lekys inėšė, kad SLA. Albumai butų išdalinti ALT. Sandaros veteranams. Inėšimas priimtas ir nutarta, kad šiem asmenims butų įteikta po Albumą, įvertinimui jų ilgametės darbuotės Sandaros naudai: K. Vidunui, S. Jankauskui, J. M. Pečiuliui ir J. Tribuliauskui.

Nutarta Sandaros Centru pasiūsti 25 dolerius dovanų.

Kuopos nusiskundė, kad iš Centro negaunama nario mokesčių knygučių. Nutarta, kad

Apskritys parašytų laiską Sandaros centru, kad aprūpintų kuopas nario mokesčių knygu tėmis.

Nutarta, kad sekančiais metais piknikų reikalų rūpintus Sandaros apskr. valdyba.

Apskričio Nauja Valdyba

P. Jankauskas, pirm.
K. Merėkevičius, vicepirm.
J. Arlauskas, sekret.
J. Lekys, išdininkas.
K. Jurgeliunas ir J. Versiackas — izdo globėjai.

LT. Sandaros 1-mo Apskričio pusmetiniui suvažiavimui vieta nepaskirta, o palikta apskričio valdybos nuožurai.

J. Arlauskas,
1-mo Apskr. Sekr.

Margumynai

Savo Šalies Himnas

ne špilkutę, bet tas atsiskė priimti teisingamasis.

Vienas žymus čekų pianistas tapo pakviestas skambinti Anglijos karaliaus rumbuose. Jo muzika labai patiko karaliui ir pastarasis paprašė skambinti savo šalies himną.

Suskambėjus pirmiems akordams, karalius atsistojo ir išlaukė iki galo. Atsisveikinant karalius norėjo įteikti pianistui dovaną — deimanti-

ne špilkutę, bet tas atsiskė priimti teisingamasis.

"Jūsų Karališkoj Didenybė! Pagerbimas atsistojo mano šalies himno yra pakankamas man atlyginimas".

Chicago, Ill. — Mrs. Helen Bedore, 32 metų amžiaus ir sverianti 379 svarus, šiomis dienomis pagimdė 8 svarų kūdikį. Jos vyras sveria tik 162 svaru.

SUKYS - DOODY - ANTONISEN, INC.

SKOLINAM IR PERKAM PIRMUS MORGICIUS.

INSIURINAM GEROSE KOMPANIJOSE — NUO UGNIES, VĖTROS IR T. T. TAIPGI — STIKLUS, AUTOMOBILIUS IR RAKANDUS.

3320 South Halsted St., Chicago, Illinois

Telephone YARdS 5215

STATYKITE!

Tegul jūsų rendų kvitos nuperka namą. Mes pastatysime ant jūsų loto muring English type rezidenciją, kuri norintiems bus pilnai įrengta del 2 šeimynų taip pigiai, kaip \$5,850.00. Šiame name turėsite sau gražų flatą, o antro flato renda apmokės visas namo išlaidas. Statome visokios rūšies naujus ir taisome senus namus. Visą darome ant lengvų išmokėjimų. Parūpiname F.H.A. paskolas ant 10—15 ar 20 metų. Padarome planus, duodame išrovavimus ir kitus patarimus veltui. Reikale kreipkitės prie

JOHN PAKEL & CO.

GENERAL BUILDING CONTRACTORS

2502 West 69th St. Tel. Grovehill 0306

Lietuviai Amerikoje

New Haven, Conn.

Svečias iš Californijos J. Stoškus Aplankė Savo Draugus

Jaučiasi pasiilgęs savų tautiečių.

New Haven, Conn. — Šiandienomis čia lankėsi tolimas svečias iš Californijos — J. Stoškus. Jo kelionės tikslas, tai aplankyti savo senus draugus, kurių jau seniai nebuvo matęs.

Sustojęs New Haven, jis užsuko pas savo studentystės draugą Valparaiso Universitete — M. J. Vokietaitį. Anot svečio: "Valparaiso dienos ir draugai niekad nebus užmiršti."

P-nas J. Stoškus yra labai rimtas žmogus ir tikras inteligentas. Jis greit permato dalykus; įdomaujasi lietuvių gyvenimu ir politika. Jis taip pat gabus smuikininkas, lygus bile kuriam profesionalui smuik-

kininkui. Turėdamas gerą darbą tolimuose vakaruose jis ten mažai sutinka lietuvių ir, žinoma, pasiilgsta savų tautiečių. Dabar svečias išvažiavo į Maine valstiją pasimatyti su kitais savo draugais.

Radio Valanda iš New Britain, Conn.

Mūsų apylinkė, tai tikrai turi ko pasiklausti. Sekmadieniais po pietų iš New Britain, Conn. girdime radio pus valandį, kurį tvarko A. Rekus ir J. Poškus, abudu gabūs ir iškalbūs lietuviai. Muzikale dalį atlieka radio choras, kuriam vadovauja p-lė Jankeilunaitė. Šis choras susideda iš gerų dainininkų ir tikrai galėtų stoti kontestan pres bil- le kurios kitos tautos chorą.

Garbė New Britoniečiams turėti tokią meno grupę, kuri linksmia per radio visą apylinkę. — A. V.

na dolerį mokesnio; nereikalaujant mokėti už įstojimą. Kiekvienas narys gaus šiais metais "Lietuvos Istoriją" arba "Baudžiavą". Be to, bus duodama nariams uždyką dviejų dolerių vertės seniau išleistų knygų."

Matote gerbiamieji. Ar galima praleisti tą progą nepasinaudojus, kur galima gauti už tokią žemą kainą tiek naujinių knygų. Tačiau dar kartą prašau nuosirdžiai virš minėtos kuopos narių, kad stengtumėsi kiek galima šią kuopelę prikelti iš saldaus miego. — A. Lėpa.

Sąrašas Aukavusių Lietuvių Kambario Fondan.

Pennsylvania:

1631 Liet. Balsuotojų Lyga, Pittsburgh	\$58.14
1103 ALT. Sandara, Pittsburgh	25.00
1004 Pittsburgho Draugijos	8.30
1632 Liet. Studentų draugija, Pittsburgh	50.00

1633 Ed. A. Schofield, Pittsburgh 5.00

Illinois:

1638 Dr. Juozas Kiela, Chicago 5.00

Maryland:

1639 Aleks. Mikalojunas, Baltimore 1.00

Ohio:

1640 Ant. Svetkauskas, Cleveland 1.00

Lietuva:

1303 M. Glemžytė, Dotnuvos Ž. U. Akademija	13.00
1634 V. Alantas-Jakševičius, Kaunas	10.00
1635 Vyt. Augustauskas, Kaunas	10.00
1636 A. Gilvydis, Kaunas	20.00
1637 A. Kviklys, Kaunas	15.00

Gerbiamieji aukautojai, išrašykite money orderius arba čekius vardu: Lithuanian Memorial Room Fund, o adresu kite Finansų Sekretoriui: W. Zamblauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh (10), Pa.

Mūsų išdininko A. Marčiūlaičio raportas rodo, kad Liet.

Aprupink Savo Namus

GERESNE ŠVIESA GERESNIU MATYMU Pagražinimo Budas

• Yra dvejetainis patogumas, kuomet jus apšviečiat — modernizuojat naujom I. E. S. Geresnio Regėjimo Lempom!... Pirmą, jus suteikia patogumą akims, nes šios lempos yra padarytos pagal nurodymą Illuminating Engineering Society — geresniam matymui.

Antra, jus laimit grožį. Nes lempos yra gražios ne tik pačios, bet jos suteikia švelnią, malonią iluminaciją, kuri žymiai padidina grožį jusų kambario rakandų.

Pamatykit parodą I. E. S. lempų visose Commonwealth Edison Electric Krautuvėse.

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

DOWNTOWN — 72 West Adams Street — 132 South Dearborn Street Telephone RAndolph 1200, Local 1219

4562 Broadway	4231 West Madison St.	852 West 63rd St.
4833 Irving Park Blvd.	3460 South State St.	2950 East 92nd St.
2733 Milwaukee Ave.	4834 South Ashland Ave.	11046 S. Michigan Ave.

Gabija ir Mikas Petrauskas

So. Bostono Lietuviai Rengias Pagerbti M. Petrauską.

Jau praėjo keletas mėnesių kaip lietuvių tautos muzikas, Amerikos lietuvių muzikos tėvas ir Gabijos buvęs vadovas — komp. Mikas Petrauskas mirė, bet jo mokiniai, jo gerbėjai, jo auklėtiniai — Gabija dar nemirė.

Priežodis sako: geriau vėliau, negu niekad. Taip ir su pagerbimu ir paminėjimu jo mirties Bostono mieste. Gabija laukė patogesnio laiko ir sąlygų. Taipgi manė, jog buvęs vargonininkų seimas Bostono kūrė padarys, bet tie

Kambario Fonde Universiteto rankose yra \$4,411.83. Taigi dar truksta apie šesius šimtų dolerių. Šią sumą, mes tikimės, sudės Amerikos lietuviai per keletą mėnesių. Tokiu būdu Liet. Kambario darbas galės būti pradėtas ateinančiais metais.

L. K. F. K. Sekretorius, J. Baltrušaitis, 205 Seneca St. Pittsburgh, Pa.

vargšaj gal nenorėjo ar negalėjo, todėl Gabija nutarė tą paminėjimą bei pagerbimą pa ti viena suruošti ir nustatė laiką — Sausio 16 dieną, 1938 metais, Lietuvių Name, kuriame velionis Petrauskas praleido vakarų-vakarų.

Bus statoma scenoje operetė "Užburta Kunigaikštis" ir specialus paminėjimo programos, kurį išpildys Gabijos choras ir solistai. Tam vakarui yra taipgi pakviesta su paskaita ir ceremonijų atlikimui ponija Šalnierė. Apie platesnį to vakaro programą pakalbėsime dar nekartą. Dabar primenu visiems komp. M. Petrausko gerbėjams išdėmėti tą dieną ir dalyvauti jo pagerbimo vakare.

Rodos ir "bendras frontas" rengią kokį ten vakarą, neva jo pagerbimui. Jie jus kvies

MARGUČIO RADIO PROGRAMAI

Iš WHFC (1420 kyloc.) Margučio radio programai bus na —

Sekmadieniais — 1 v. popie. Kitomis dienomis — 9 v. vak.

Atnaujinkit Prenumeratą

Niekados nėra vėlu užsiprenumeruoti Margučį, bet atnaujinti prenumeratą reikia laiku. Siųskite dolerį per laiška del prailginimo.

MODERNISKAI ĮRENGTA

Fotografavimo Studija

Visų Rušių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS

FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street

Tel. Yards 1546.

Skanus Valgiai

ir Visokie Gėrimai

TOPAZ ALUS

ir Lengvi Užkandžiai

ST. LENZBERGIO

UŽEIGOJ

1435 W. 47th St.

Pusantrbloko nuo Ashland

Kviečiami visį tautiečiai bile laiku, bile valanda.

varde komp. M. Petrausko. Užtikrinu, jog ten nebus nuosirdumo, nes jie jo gyvo netik kad negerbė, bet prie kiekvienos progos šmeižė ir purvi no jį. M. Petrauskas yra daug nuo jų nukentęs.

Taigi ir dabar, jeigu jie ką rengs, tai tik kad susirinkti sau dolerių. Dainuokit savo "plumberių" kompozicijas ir Stalino dainas, M. Petrauską palikit ramybėje.

— S. Mockus.

Lietuvoje Eina ir Radio Laikraštis

Lietuva turi dabar dvi radio siunčiamąsias radio stotis — Kaune ir Klaipėdoje. Klaipėdoje stotis tikrai pernai pradėjo veikti, tai ir jos programa dar silpna. Kauno radiofons turi daug bendradrbių, 40 žmonių nuolatinį orkestrą, tai galį programas nuolat tobulinti. Radio imtuvų laikytojų yra Lietuvoje jau 42,000. Jų sumokamais mokesčiais pilnai padengiamos radiofono visos išlaidos. Norėdamas savo abonentams geriau patarnauti, Kauno radiofonas nuo spalio 1 dienos pradėjo leisti savaitinį laikraštį "Radijo Lietuva". Radijo laikraštį redguoja Karolis Račkauskas-Vairas. — Tsb. —

Englewood 5883-5840

P. CONRAD

STUDIO

420 WEST 63RD STREET Dar gražiau, moderniškaiu įrengta.

Bridgeporto Mezgimo Dirbtuvė

F. Salemonavich 504 W. 33rd St., Chicago, Ill. Netoli Normal Ave. Tel. Victory 3486

Atdara kiekvieną vakarą ir Sekmadieniais.

Bridgeport Knitting Mills

Phone Boulevard 7258

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

MONARCH

Wine and Liquor Store

John Gaubas, Sav.

3529 So. Halsted St.

Chicago, Ill

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

A. F. CZESNA'S BATHS

TURKISKOS, RUSISKOS SULFURINĖS VANOS IR ELEKTROS TREATMENTAI

Švediški Mankštėnimai ir Elektros Masažas

Treatmentai visokių ligų, reumatizmo, nervų atitaisymo šaltio ir taip toliau, su elektriniais prietaisais — Violetiniai Saulės Spindulių treatmentai.

Mineralinės, sulferinės vanos duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.

KAMBARIAI DEL PERGULĖJIMO

Moterių skyrius atdaras: Utarninkais nuo 8 ryto iki 12 v. nakties

1657 West 45th Street

Kampas South Paulina Street

Phone Boulevard 4552

KRUKONIS-OLSEWSKI & CO.

Parduodam ir mainom namus ir farmas

Užrašom visokios rūšies apdraudą — Insurance

Padarom legalius dokumentus

Renduojam Apsaugos skryneles "Safety Boxes"

Krukonis-Olszewski & Co.

3251 South Halsted Street

Chicago, Illinois

Tel. Victory 1233

TMD. Reikalai

TMD. Kuopa Detroito Sparčiai Auga Nariais.

Išdalino Nariam "Lietuvos Istoriją"

Sekmadieny, lapkričio 14 d. pp. Overaičių namuose įvyko TMD. 68 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris buvo pilnas entuziazmo. Šiame susirinkime prirašyta net 8 nauji nariai: M. Kemšienė, Ch. Martin, A. Kizis, J. Galeckas, J. Cesonis, J. Kudzius ir Dr. J. J. Sims.

Dabar kuopa turi 24 pilnai užsimekejusius narius. Siunčiant delegatus į TMD. seimą liepos mėnesį, turėjome tik 11 narių. Taigi per keturius mėnesius pasidaugino daugiau negu dvigubai.

Šiame susirinkime jau buvo dalinamos nariams naujos knygos: "Lietuvos Istorija". Ta knyga buvo visiškai užganėdinti. Gero upo pagauti, mūsų kuopos nariai dabar užsispyrė kiekvienas prirašyti po naują narį, o jei to neatliks, tai sutiko užsimekėti dolerį "pabaudos".

Taigi, apie tai, kad Amerikos lietuviai nenori skaityti lietuviškų knygų gali kalbėti tikrai tautiniai apsnudę. — Korespondentas.

Atsisaukimas į Tėvynės Mylėtojų Dr-jos 15-tos Kuopos Narius

Zodis Binghamotn Lietuviams

Ar nebutų laikas buvusiems TMD. 15 kuopos nariams gerai pagalvoti apie tą mūsų kultūros žydinio skyrių ir, pasitarus tiems nariams, kurie prigulėjo pirmiau prie šios organizacijos, ar nebutų galima atgaivinti šį kuopelę. Mes visi gerai atsimename, kaip Tėvynės Mylėtojų Draugija nuosekliai skleidė tarpe lietuvių apšvietą. Mes lietuviai, gerai žinome, jog tautiškas susipratimas ir apšvietą veda kiekvie-

UŽ PADĖTUS TA UPINTI PINIGUS MOKAME JUMS 4-tą NUOŠIMTĮ.

10 Atsakymų Dėlko Patartina TAUPYTI PINIGUS

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO:

1. Išmokam 4%
2. Kiekvienai ypatai pinigai apdrausti iki \$5000.00
3. Gryna Lietuvių įstaiga
4. U. S. Government priežiūra
5. Nereikia laukt 2 arba 3 metus gauti nurokavimo kas 6 mėnesiai: Sausio 4% ir Liepos mėnesiai.
6. Nėra Spaugesnės Įstaigos
7. Padėti pinigai niekad negali žuti
8. Depresija negali pakenkti
9. Reikalaujamas padėtus pinigus gali atsiimti
10. Skolinam pinigus ant saugų pirmų morgičių nuo 1 iki 20 metų

Standard Federal Savings & Loan Association of Chicago

2324 South Leavitt Street, Kampas 23rd Place

JUSTIN MACKIEWICH, President. HELEN KUCHINSKAS, Secretary

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

No. 47 — Nov. 19, 1937

VOLUME IX

All Around The Town

Latest News From "Birute" Choras

Social this Saturday at Sandara's Hall

Ah — the lime light is again focused on Birute. Birute is holding a social this Saturday evening at Sandara Hall at 814 West 33rd Street, at 8:00 P. M. The event is a Thanksgiving Social, and we are inviting all of our friends to come and have a good time.

We have a new committee taking care of the entertainment and we assure you that it will be something out of the ordinary. Dancing, Games and Refreshments — (Don't forget the Beer) will be had.

We are promising a time of your life — good music and a pleasant environment and no one will go home without a contented look on his face and pleasant memories of the good time they had at the Thanksgiving party of Birute. Hope to see everyone at Sandara Hall November 20th. — Alto.

LITHUANIA WILL TAKE PART IN WORLD'S FAIR

The Lithuanian government has accepted the invitation of President Roosevelt to participate in the World's Fair in New York, which is to take place in June, 1939. According to present plans, a 1000 feet pavilion will be erected in which various speeches and other activities will take place. In this pavilion, they will also show the progress Lithuania has made in her twenty years of independence.

11th Ward Annual Charity Dance December 8th

All the Lithuanians of Chicago are invited to come

According to tradition, the 11th Ward Regular Democratic Organization will present its annual Charity Dance at the Trianon Ballroom, Wednesday, December 8th, 1937. The sponsor of this dance is the Hon. Hugh B. Connelly, Alderman of the 11th Ward. All the proceeds of this dance will go towards supplying the needy of this ward with food and clothing for Christmas.

Tickets may be obtained from any Lithuanian member of the Regular Democratic Organization of the 11 Ward. Everyone is urged to support this worthy cause.

— A. E. Jakaitis.

Listen to the Yugoslav Radio Hour of PALANDECH'S TRAVEL BUREAU AND FOREIGN EXCHANGE Station WWAE. Every Sunday 1 to 2 536 S. Clark St., Chicago. — Har. 3006

Chicagos Žinios

Chicagos Lietuvių Masinis Mitingas Paremė Vilniui

SARASAS AUKOJUSIŲ VILNAUS LIETUVIAMS.

Po \$1.00

Dr. S. Naikelis, J. Lapinskas, D. Sokas, B. Diklavagienė, B. Jakaitis, R. Stočkus, J. Rimkus, P. Datnoras, K. Adomaitis, O. Jakubaitis, J. Jakubaitis, P. Banis, P. Ribickas, J. Timkus, P. Zolp, M. Zaldokas, V. Juodelis, K. Kazikauskas, Ad. Kukolis, P. Leikus, J. Šimkus, B. Zeimila, P. E. D. P. Janušaitis, V. Apeiras, A. Šniauka, T. Šimaitis, A. Kinderis, A. Juodis, J. Antukaitis, J. Barčas, K. Salučka, Geo. Lucas, A. Kazaitis, J. Česokas, S. Tamošūnas, J. Kaniauskas, J. Vilkišius, V. Rudaitis, A. Stauka, K. Ačius, L. Milius, J. Milaknis, M. Šilius, A. Tuščius, F. Vaideikis, p. Nevedomskis, p. Stradomskis, p. Verbickas, p. Sveikauskas, F. Snukus, Iz. Butkus, S. Milleris, P. Gintautas, p-lė M. Blažūtė, Juozas Blažys, Salomė Blažys, V. Satkauskas, A. Vanagaitis, Dr. Rutkauskas, M. Vaidyla, K. Pleikis, S. Komaičio, J. Petrauskas, O. Ramoškienė, J. Ančeris, L. Adomaitis, L. Jakumauskas, S. Jankus, P. Gestautas, A. Bubernienė, P. Bernotas, A. Zubis, Mrs. L. Vanagaitis, Petronėlė Vireika.

P-lė Jadvyga Gricaitė Taria Ačiu Visiems Jos Koncerto Rėmėjams

Noriu tarti širdingą ačių visuomenei, kuri susirinko taip skaitlingai paremti mano debiuto koncertą ir lošimo vakarą, sekm. lapkr. 7 dieną, Lietuvių Auditorijoje.

Ypatingai buvo malonu turėti mūsų tarpe konsulą ir ponį Daužvardžius. Nuoširdžiai ačiu "Sandarai" ir kitiems laikraščiams, kurie prisidėjo prie garsinimo, taipgi radio valandų leidėjams, "Muzikos Žinioms" ir visiems, kurie kaip nors prisidėjo prie šio mano pirmo parengimo.

Ačiu programo dalyviams.

Po dolerį suaukota \$78.00. Smulkiomis aukomis surinkta \$55.88. Iš viso aukų sudėta — \$133.88. Šie pinigai, atėmus svertainės išlaidas, bus pasiųsti į Vilnių.

Morijona Rakauskaitė Atsisveikins su Chicagočiais Lapkričio 25

Dainuos paskutinį kartą Margučio parengime, Padėkos Dienoje, Vidurmiestis

Tie, kurie jau girdėjo dainuojant Lietuvos Operos solistę Marioną Rakauskaitę jos buvusiam koncerte praeitą mėnesį ir tie, kurie dar neturė jo progos ją išgirsti, visi jie rengiasi važiuoti į Margučio parengimą ir dar kartą pasiklausyti jos gražaus dainavimo. Margučio parengime p-lė M. Rakauskaitė padainuos chiegičiams paskutinį kartą, nes lapkričio 26 dieną ji apleidžia Chicago ir išvyksta į rytines valstijas, kur jai yra rengiama visa eilė koncertų. Gruodžio 15 d. jinaį grįžta Lietuvon darbuotis toliau Valstybės Operoje.

Atsisveikindamas su Chicago, kurioje "mūsų Mariutė" augo ir savo dainavimo karjerą pradėjo, ji padainuos mums dar gražiau, dar jausmingiau. Jai pritarė didelė simfonijos orkestra ir chorai. Tad visi, kurie norite pasku-

Lost

A dog carefully reared, not long from home, and for a time, promising. Supposed to have gone with one or two Negro companions to Prodigal Town.

Any person assisting in the recovery of the above shall in no wise lose his reward.

The Cry of the Dreamer

I am tired of planning and tolling
In the crowded hives of men;
Heart-weary of building and spoiling,
And spoiling and building again.
And I long for the dear old river
Where I dreamed my youth away,
For a dreamer lives forever,
And a toiler dies in a day.

Margutis Concert, Nov. 25th

"Margutis", the Lithuanian magazine that is published by A. Vanagaitis, is giving its annual "Thanksgiving Show and Dance" Thursday, Nov. 25th, at the "Margutis Auditorium", located at 32 West Randolph St. Henry Busse and his orchestra will play at this gala affair. Come one, come all and have a grand Thanksgiving day.

One of the Sportsmen

Arthur Andriulis, one of the lads who were here from Lithuania with the Lithuanian Sportsmen, has now entered the Military Academy at Kansas.

To Help the Lithuanians of Vilnius.

Sunday, November 14, a large mass meeting was held at the Lithuanian Auditorium. A total of \$133. was collected for the benefit of Vilnius.

She is in Kaunas Now

Johanna Buchinskas, the fair Chicago damsel who left recently for Lithuania with a scholarship tucked in her pocket to the University of Lithuania, after reaching Kaunas, sent "Hello" to all her friends in Chicago.

Bringing Them up to Marks

The following notice was recently posted on a church door in Whitechurch:

Missing

Last Sunday, some families from church.

Stolen.

Several hours from the Lord's Day, by a number of people of different ages in their Sunday clothes.

Strayed.

Half a score of lamps, believed to have gone in the general direction of "No Sunday School."

Mislaid

A quantity of silver and copper coins on the counter of a public house, the owner being greatly excited.

Wanted

Several young people. When last seen were walking in pairs up Sabbath Breakers Lane which leads to the City of No Good.

tinį kartą pasiklausyti Lietuvos Operos dainininkės Marijos Rakauskaitės ir su ja asmeniškai atsisveikinti, bukite Margučio parengime Padėkos Dienoje, lapkr. 25, didelė, gražioji vidurmiestio salė, 32 West Randolph St., šalia Oriental teatro.

Į Margučio parengimą taipgi atvyksta dainininkas-vaidin tojas Juozas Olšauskas. Chicagočiai jau senai begirdėjo vanagaitį ir Olšauską kartu dainuojant. Jų smagio dainų sutartinės visų laukiamos ir mėgiamos.

Visas parengimo programas žada būti linksmas, gražus ir įvairus. Dalyvaus solistai, choralai, šokėjai, didelė orkestra ir visų mėgiami senukai juokdariai — "Dėdytė ir Tetytė" ir jų "frentai" Valerijonas su Kunigunda, Kumas Juozapas ir kiti. — GL.

P-lė Jadvyga Gricaitė Taria Ačiu Visiems Jos Koncerto Rėmėjams

Noriu tarti širdingą ačių visuomenei, kuri susirinko taip skaitlingai paremti mano debiuto koncertą ir lošimo vakarą, sekm. lapkr. 7 dieną, Lietuvių Auditorijoje.

Ypatingai buvo malonu turėti mūsų tarpe konsulą ir ponį Daužvardžius. Nuoširdžiai ačiu "Sandarai" ir kitiems laikraščiams, kurie prisidėjo prie garsinimo, taipgi radio valandų leidėjams, "Muzikos Žinioms" ir visiems, kurie kaip nors prisidėjo prie šio mano pirmo parengimo.

Ačiu programo dalyviams.

Busiu visuomet dėkinga ir neužmiršiu tų profesionalų ir biznierių, kurie taip širdingai suteikė apgarsinimus mano programai knygelei ir tuomi pridavė man inspiracijos ir energijos toliau darbuotis lietuvių tarpe.

— Jadvyga Gricaitė.

Klinikų Statyba

Universiteto didžiųjų klinikų statyba Kaune jau įpusėjo. Viso bus septyni pastatai, kuriems bus sunaudota 6 milijonų ir be įrengimo kainuos

STRANGE SUPERSTITIONS

By Edwin Finch

CARRY YOUR BABY UPSTAIRS BEFORE YOU DO DOWNSTAIRS SO THAT IT WILL RISE IN THE WORLD.

BREAKING A PROMISE MADE OVER RUNNING WATER BRINGS MISFORTUNE.

IN SCANDINAVIA A HORSE HEAD IS FASTENED TO A POLE, THE JAWS ARE PROPPED OPEN WITH A STICK AND THE HEAD TURNED IN THE DIRECTION OF A SUSPECTED ENEMY IN ORDER TO CAST AN EVIL SPELL UPON HIM. THIS IS KNOWN AS A "SPITE-STAKE" OR "NITHING-POST".

© Western Newspaper Union.

MARGUTIS PRESENTS

Music Corporation of America Presents

In Person

THE ORIGINATOR OF "HOT LIPS"

HENRY BUSSE

AND HIS CELEBRATED, RADIO AND RECORDING ORCHESTRA

YOU'VE HEARD HIM ON THE RADIO First PERSONAL APPEARANCE in

Margutis Performance "Thanks With Music"

Thanksgiving, November 25th
32 West Randolph Street, Chicago, Ill.

DRAUGIJOS PALAIMINTOS LIETUVOS Metinis Vakaras

SU SOKIAIS IR PROGRAMU, KURIAME BUS SULOŠTA 3-JŲ ATIDENGIMŲ KOMEDIJA

Ned., Lapkričio-Nov. 21, 1937 m.

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJ
3133 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pradžia 6:30 val. vakare Išanga 40c. Ypatai

Visi Chicagos lietuviai yra nuoširdžiai kviečiami atsilankyti į šį Palaimintos Lietuvos puikų vakarą ir pasimatyti su savo draugais ir pažįstamais, kurių bus apšėliai, kaip ir kas metai. Taipgi užtikriname, jog praleisite linksmą laiką.

Visus Nuoširdžiai Kviečia — KOMITETAS

3 mil. litų. Trims pastatams jau dengiami stogai. Visuose moderniškai įtaisytuose klinikuose tilps iki 2,000 ligonių.

Radio Programa iš Lietuvos

Kauno radio stotis jau daro bandymus perduoti savo programas trumpomis 32,02 metrų bangomis. Mes Amerikoje Lietuvos radio programą trumpomis bangomis greičiau sial galėsime girdėti ateinančiais metais.

Amusement Reports

Orchestras.

This week we begin an orchestra popularity contest. All you have to do to enter this contest is address a postal card to the "Amusement Reports" care of this paper, and on the back of which write the name of your favorite "Seet Band" and your favorite "Swing Band". At the end of a four week period a result will be announced in this column. So let's all vote for our favorite band and help it too win the contest. Last year's "Swing Band"

winners were, 1. Benny Goodman, 2. Casa Loma, and 3rd Jimmie Lunceford. "Sweet Band" winners were, 1. Ray Noble, 2. Hal Kemp, 3. Guy Lombardo. (Winners listed in the "Down Beat" musicians magazine).

Movies

Did you know that the Chicago theatre considers it a bad week to take in less than \$30,000.

Coming soon to Chicago is Alice Fay and George Murphy in "You're a Sweetheart" and that very successful singing youngster Deanna Durbin in "Mad About Music".

Music

Two songs in Booby Brew new picture will be quite popular it is predicted. One is "Down Where the Trade Winds Blow" and "Hawaii Calls" this little ditty is the number. Both are by Harry Owens.

The beautiful sweet swaying "Josephine" was written by Wayne King, Gus Kahn and Burke Birens. — S. M.

KALĖDINĖ EKSKURSIJA I LIETUVĄ

LAIVAI ISPLAUKIA IS NEW YORKO:

EUROPA - - - Lapkričio 27
NEW YORK - - - Gruodžio 2
HAMBURG - - - Gruodžio 9
EUROPA - - - Gruodžio 16

Greiti traukiniai prie pat laivo EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną. Patogus geležinkelio susisiekimas iš Hamburgo. Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD
130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL.

JOHN P. EWALD REALTY CO.

LOANS and INSURANCE

Jeigu reikalauji pinigų ant Pirmo Mortgiclio, arba apdraudos nuo ugnies, vėjo, etc., atsišauk:

840 West 33rd Street

TELEFONAS: YARds 2790 arba 2791

Keistučio Skolinimo ir Budavojimo B-vės RASTINĖJE.

T. MARTINKUS MEN'S SHOP

3358 So. Halsted St.

Tel. Boulevard 3210

Vyriškų Rubų Krautuvė

Rudeniniai tavorai jau krautuvėje. Pilnas pasirinkimas skrybelių žymių firmų: Mallory ir Portis Brothers. Gražių švederių viršutinių ir apatinių marškinių Wilson Brothers išdirbystės. Taipgi Broadcloth marškinių Arow Co. Skurinių Jacketų, vilnonių kelnių, pirštinių, kaklaraikščių, kepurėlių, šalikėlių, diržų, "overauzių" ir kitokių drabužių pilnam pasirinkimui.

STASYS IR TEODORA MARTINKAI

Moloniai kviečia visus atsilankyti į krautuvę ir pamatyti rudeninius tavorus. Čia pirksite daug pigiau negu kur kitur.

T. MARTINKUS MEN'S SHOP

3358 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Burdingierių Vargai

(Melodija kaip "Tu Lietuva, tu mano...")

Susirinkę burdingieriai Gėrė snapsą, "byrą", Skundės, vargšai, kad nuob-

Jiems gyventi yra...

Vienas kalba: "Gaspadinės Per daug išbujojo. Seniaus burdingierius kvie-

Dabar ranka moja.

Kitas tarią: "Buvo cėsai, —

Laimingai gyvenom. Meilės niekad mums netruko, Bet dabar... pasenom.

Trečias iš kertės prabilo: "Kam mums gospadinės — Sirdį mūsų gali džiugint, Cerkutė degtinės..."

Taip mūs vyrai aimanuoja, Kad kentėti turi; Kad net senmergės, kumutės, Į juos nebežiuri...

Neliudėkit burdingieriai Moterų malonės! Nevisi laimingi yra — Ir ženoti žmonės...

Juozas Gr.

SLA.Pild. Tarybos Nominacijos

Kodėl Turim Balsuot už Šiuos Kandidatus

Prezidentu W. Laukaitis

Teisėjas W. Laukaitis yra tinkamiausias asmuo būti S. L. A. prezidentu delto, kad jis gerai supranta susivienijimo reikalus, yra darbštus ir pasišventęs visuomenės reikalams. Budamas jaunu advokatu, jis savo gabumais prasišūšė į viršų, tapo teisėju Baltimorėj ir jo pastangomis Maryland valstija paskelbė Vasario 16 dieną visos valstijos švente.

Jeį norimė, kad susivienijimas augtu ir progresuotu — išrinkime W. Laukaitį jo prezidentu!

Vice-prezidentu V. Bukšnaitis

Kodėl turime balsuoti už V. Bukšnaitį? Todėl, kad jis yra vienintelis jaunuolis, kuris visa širdžia atsidavęs susivienijimui ir mūsų jaunimo lietuvinimui. Beto, jis pasižymi savo darbštumu ir iniciatyva.

Sekretoriu—Dr. M. J. Viniką

Jo darbaų už save kalba. Jis yra ašis, apie kurią dabar sukasi SLA. Jam sekretoriaujant susivienijimo turtas pasiekė \$2,000,000.00. Geresnio žmogaus nerastumėt tai vietai ir su žiburiu.

Izdininku — A. Trečiokas

Nuolatos girdisi nusiskundimų, jog važinėjimai į Pildomos Tarybos susirinkimus kai nuoja nepaprastai daug pinigų ir dėl to reikėjo uždėti eks tra mokesnius. Išrinkdami izdininku A. Trečioką, ne tik sutaupysim išlaidas, bet ir patį izdą patatysim geresnėj tvarkoj.

Izdo Globėjais — S. Mockų ir V. Kerševičių

S. Mockus eidamas savo pareigas įrodė, jog jis nepripažįsta jokių mekleryščių. Jis stoja už tiesą ir gerą tvarką susivienijime. S. Mockus yra nuolatinis darbuotojas Massachusetts valstijos SLA. kuopo se ir apskirty.

V. Kerševičius yra prirašęs į susivienijimą daugiau narių negu bile kas kitas. Jis gerai pažįsta šios organizacijos reikalus ir kaip izdo globėjas

jis dar daugiau galėt pasidaruoti susivienijimui.

Daktaru Klotėju — Dr. S. Biežis.

Dr. S. Biežis yra buvęs Suvienytų Valstijų Armijos kapitonas ir didelis lietuvis patriotas. Savo profesijoj jis pasiekė aukščiausio laipsnio. Todėl jis, kaip daktaras kvotėjas atneštu susivienijimui ne tik garbės, bet ir praktiškos naudos. — Susivienijimo Narė.

KAS KELIA ERGELĮ SLA 131 KUOPOJ Norwood, Mass.

"Bendras Frontas" griauva jaunimo grupes

Norwood, Mass. — Ačiu raudonųjų politikierių intrigoms, SLA. 313 kuopos susirinkimai tapo netvarkingi žeminanti organizaciją. Nega na, kad jie čia įeidžia geros valios narius ir darbuotojas, betdar teploja ir per laikraščius.

Pav. "Keleivio" 41 num. tu las slapukas, nedrįsdamas pasirašyti savo tikros pavardės sėja piktžoles SLA. 131 ir 355 kp. narių tarpe, primedamas sandariečiams įvairias nesąmones. Pasak to slapuko, sandariečiai esą kalti, kad jaunimas apleido SLA. 131 kuopą ir nuėjo lošti "baseball" pas katalikus.

Kad skaitytoją galėtų pažinti tikrąjį dalykų stovį, pabrėšiu kaip ištikrųjų buvo Didžiuomoje sandariečių pastangomis tapo suorganizuota jaunuolių kuopa ir sandariečių pastangomis ji palaikoma. Tađ jau šis vienas yra ganėtinas įrodymas, kad mums rupi tik ugdymas, bet ne griovimas.

Jaunaj kuopai susitvėrus, jos patarėjais buvo atsižymėjusios susivienijimo narės: J. M. Tumavičienė, Iz. Vasiliskienė ir kiti. Jaunuoliams buvo nupirkta "baseball" uniformos ir kitį dalykai. Patys jaunuoliai sau už vadą išsirinko Joną Dixoną, patyrusį ir gabų savo srityje.

Bet jaunuolių tarpe ėmė kilti nesupratimai, kas turi butį pirmesnis. Kol jų patarėjais buvo rimtesni 131 kuopos nariai, jaunuolius nura mindavo, kad duotų Dixonui progos vykinti jo planą.

Tačiau, ant nelaimės, iš 131 kuopos tapo išrinkti tokie patarėjai jaunuoliams, kaip J. Pėža ir P. Blažys, kurie pasuko vairą į kitą pusę ir jaunuoliai pakriko. Minėtų vadų vaikai pirmutiniai apleido kuopą ir ištraukė kitus.

Kaltininkų už tai nerasime sandariečių tarpe. Jei tų lošėjų sviedinį metas į kaltininką, tai sviedinys suduotų tam "Keleivio" korespondentui, kuris visą košę bandė išvirti. Da bar, kai Iz. Vasiliskienė, kurią "K." korespondentas vadina sandariečių lyderka, norį išsikelti į tą 355 kuopą, kad ją sustiprinti, bet tie "ge radariai" užsispyrė jos neišleisti iš 313 kuopos.

Taiči, matot, kaip tie dalykai su jaunuoliais stovi. Laikas but visiem geros valios nariam atkreipti domesio ir pažinti tikruosius piktžolių sėjikus. — J. M. Pečiulis.

Širvydo Biografijos Fondan Plaukia Naujos Aukos

Rudenio laike, kada oras atvėsta veikejams lengviau tautiniais ir kulturiniais reikalais užsiimti. Už tai velionies J. O. Širvydo biografijos išleidimo reikalas pradeda stipryti eiti. Širvydo biografiją išleisti komitetas nori, kad su pabai gą šių metų šis vaju butų galima užbaigti. Tai atsiekus, sekančiame pavasaryje jau galėtume knyga prumeratoriams išdalinti. Todėl atsiūskiamie į kiekvieną veikeją, kurie dar neprisidėjo prie šio darbo, tai atlikti paremiant savo prumerata, išleisti Amerikos lietuvių istoriją.

Kiekviens, kuris šiam tikslui skyrė nors vieną dorerį, gauna knyga. Šią savaitę Širvydo biografijos išleisti prumeratas šie asmenys:

Tautininkų Kliubas skyrė jau antrą kartą	\$5.00
P. Narvydas ir antrą kartą	1.00
A. Streimikis	1.00
Viso \$8.00	

Baudžiavos Laikai

Kada ir kaip atsirado Baudžiava Lietuvoj?

Nelabai seniai Lietuvoj pasirodė labai įdomi knyga — "Baudžiava". Ją parašė žinomas rašytojas Petras Rusėkas. Knygoje tilpsta įvairių žmonių pasakojimai ir atsiminimai apie baudžiavos gadyne.

Baudžiava Lietuvoj prasidėjo 13-tam šimtymety. Iš pradžių ji buvo lengva ir nepastebima, bet laikui bėgant, baudžiava įsigalėjo ir bajorai paver-gė aplinkinius ukininkus. Paprastas žmogelis ne tik turėjo apdirbti ponų laukus, bet virto pilna dvarponių nuosavybe.

Baudžiauninkų gyvenimas buvo gana sunkus. Juos išnaudojo kiek tik buvo galima ir neretai pardavinėdavo kaip kokius gyvulius. Nuskritausti-ji neturėjo teisės skųstis, o jei kartais dėl nepaprastų žiaurumų įsimaišydavo valdžia, tai iš to vis vien niekas neišėidavo.

Kaip plačiai baudžiava buvo išsišakojusi galima spręsti iš to, jog 1845 metais vienoj Kauno gubernijoje buvo apie pusė milijono baudžiauninkų.

Pasakos iš baudžiauninkų gyvenimo.

1850 metais Diktarių grafo Čapskio kalė atvedė dešimt šuniukų. Grafas Čapskis, atsižymėjęs nepaprastu žiaurumu, išdalijo tuos šunyčius baudžiauninkams motinoms, kurios tuomet kaip tik krutimis penėjo savo kudikius. Moterys turėjo nuo kruties atitraukti savo mažuliukus ir žindyti grafo šunyčius. Už pasipriešinimą — ryškėtes.

Šį nedorą grafo darbą sužinojo vyskupas Valančius.

A. Alekna	1.00
Viso	\$8.00

Širvydo Biogr. Kom. Pirm. — J. Sagys.

Jis drąsiai nuėjo į dvarą išpėti Čapskį dėl tokių jo darbų prieš žmogaus prigimtį. Bet vyskupo žodžiai nieko negelbėjo; jis liko išjuoktas ir su juokais iš dvaro išvarytas.

Apsivedimai pagal pono įsakymą.

Ponai pagal savo nuožiuros apvedindavo vaikus ir merginas, nepaisant ar jie myli vienas kitą ar ne. Paprastai pirmą naktį po jungtinių su jaunąja nakvodavo ne jaunais, bet patys ponas ar koks kitas dvaro didikas.

Toks jaunųjų nuskriaudimas labai atsiliepdavo jų gyvenime. Dažnai tokie vyrai, palikę savo netikėtą žmoną išdumgdavo į Rygą, Maskvą ar kitus miestus.

Jeigu užtikdavo vaikną besimeilaujant su mergina, tai abu juos nuveddavo sekmadienio rytu prie bažnyčios ir paguldavo abudu kryžmiais, su iškiestom rankom, kad žmonės galėtų iš jų pasi-juokti.

Apie pamestą audeklą ir dingusį surį.

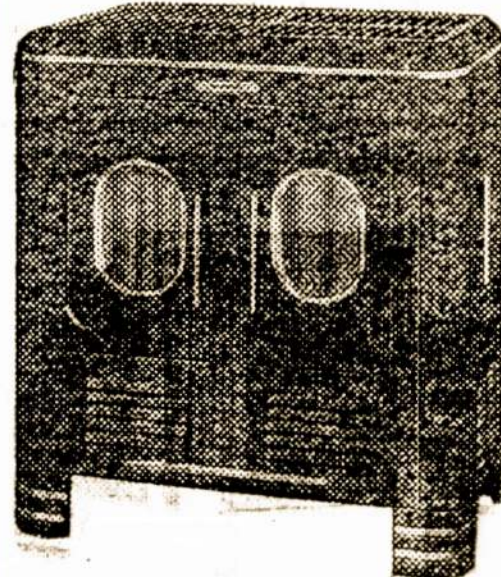
Kartą Klementiškių dvaro

Progress FURNITURE CO.

KRAUTUVĖ Parduoda

Moore Šildomus Pečius

ISDIRBYSTĖS ALYVA KURIANAMUS ŠILDYTUVŲ

MOORE išdirbystė yra pasižymėjus pečių kombinacijos, Gasinių pečių ir alyva kurenamų MOORE. Alyva. kurenami šildomi Pečiai parsiduoda nu

\$77.50 ir aukščiau.

Lengvų Išmokejimai

Kitokių išdirbystėjų Alyva kurenamų šildytuvų pasirinkimas po \$29.50 — \$35.00 \$39.00, etc.

Anglim kurenami pečiai po \$13.50 — \$18.00 \$24.50 etc.

PROGRESS FURNITURE CO.

Lengvų Išmokejimai

J. KALĖDINSKAS, Vedėjas 3222-26 S. Halsted St. Tel. VICTORY 4226 CHICAGO, ILL.

baudžiauninkė pamerkė sodželkoj ponų audeklus. Nuėjusi skalbti, bet vieno audeklo neradusi. Zinodama, jok ponas už tai smarkiai bausias, norėjo nusiskandinti.

Bet bebrisdama skandintis, surado audeklą. Tačiau ponas sužinojęs, jog ji buvo pame-tusi audeklą, taip smarkiai ją už tai nubaudė rykštėmis, jog po dviejų dienų ji pasimirė.

Kitą syk prapuotė dvare su ris. Ponas išbadęs su šiaudu baudžiauninkų dantis, nieko nesurado. Už tai ėmė plakti visus ir kaikurie net dėl to pasimirė.

Iš gėdos nusiskandino mergaitė.

Utenos valsčiaus Jasonių dvaro ponas Krauzė vertė savo baudžiauninkus pirmą nak tį po vedybų atvesti pas jį savo žmonas.

Kartą atsiradusios dvi jaunos mergaitės, kurios nesutikusios eiti į dvarą. Tada jos buvo plakamos erškėčių rykštėmis; viena iš jų sutiko pernaktoti, gi antroji, ištrukiši, nubėgo į prūdą ir pasiskandino.

Gelėzinės grandys bažnyčioje

Garliavoj, prie bažnyčios durų, iš lauko pusės buvo įmurytos grandys, kuriomis prikaldavo dorroje nusižengusius: vaikną iš vienos pusės, merginą iš kitos.

Vaikinui uždėdavo maišą ant galvos, jaunąjai virščių vainiką. Žmonės eidami bažnyčion, tokius nusidėjėlius pa juokdavo.

Tokie tai yra gyvenimo

vaizdai iš baudžiavos gady-nės. Mums atrodo, jog taip negalėjo buti, bet mes klystame taip manydami. Musų seneliai tą patys patyrė ir apie tai ir šiandien pasakoja.

So. Boston

Kas Dedasi So. Bostono Sandariečių Pastogėj?

Sandaros kuopa turėjo du parengimu Lietuvių salėj. Vienas, tai buvo vakarienių ir labai pasekminga. Anot pirm. Jakubausko: "Uždibom pusę šimtinės, kad įdejus į Sandar-os namą šilumą". Šį "apšildymo" darbą tvarkė p. Stasiulis.

Sandara dar rengia metinį pauksčių laimėjimą ir Kalėdų vakarą — balių. Prašome visų nusipirktį tikietauką, nes tai bus teisingiausias dovanų dalinimas. Kitur ne visada tas buna. Sandariečiai, mat, pirmiausia suteikia kitiems, o apie save ne tiek rupinasi.

— S. Mockus.

Italijoje vienas gazolino gailionas kainuoja 66 centai. Todėl tik patys turtingieji tegali ten važinėti automobiliais.

J. HERTMANAVIČIUS

Insurance — Notary Public

Apdraudžia namus, rakan-dus, biznius, langus, automo-bilius ir tt.

Padaro Kontraktus, Mort-gičius, Leasus ir tt. 814 West 33rd Street Chicago, Illinois Tel. Calumet 6191

Pagelba Nuo Reumatizmo ir Sausgėlės

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kauų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raudenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padė-kavones pasveikę. Kaina 50c., per pašta 55c ar dvi už \$1.05.

Dukart tvirtesnė — 75c. Knyga: "EALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50c.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street Chicago, Ill.

REAL ESTATE

TEIKIAME PATARIMŲ MORGICIŲ, TAKSU KLAUSIME... TURIME VISOKIŲ BARGENŲ NAMŲ PIRKĖJAMS...

NOTARY PUBLIC, INSURANCE IR PASKOLOS

2608 West 47th Street Telephone Lafayette 1083

DVI MODERNISKOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS

JUCUS SISTERS RESTORANUOSE VISUOMET GERAS IR SKANUS VALGIS, GERAS IR MALONUS PATARNAVIMAS — ZEMOS KAINOS.

Jucus Sister Restaurants

3241 So. Halsted Street 1608 West 47th Street CHICAGO, ILLINOIS

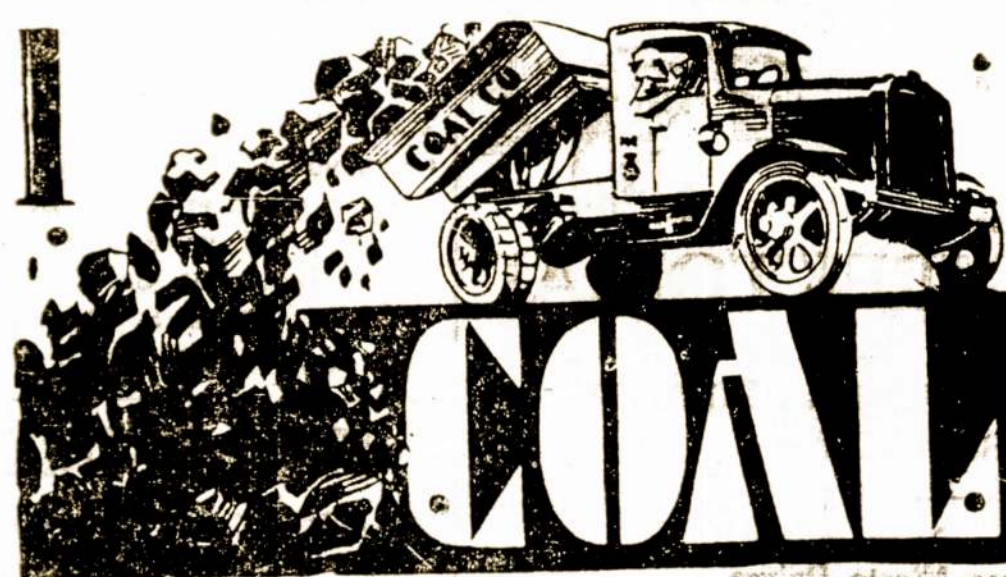
Safety Deposit Boxes Telephone Yards 6894 \$2.50 per Year

M. J. KIRAS

Home-Builders — Real Estate 3352 South Halsted St., Chicago

NOTARY PUBLIC :: INSURANCE OF ALL KINDS

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rūšies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganė-dinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co. 3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill. LIETUVIŲ ĮSTAIGA. Tel. Lafayette 2584.

GERKIT Tik Gerą ALU Ambrosia

SOUTH SIDE BREWING COMPANY Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALU, nes jie žino, kad tas alus yra padarytas iš geriausios rūšies produkty. Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKU, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą. 2415 West 64th St., Chicago, Ill. Biznio Telefonas Boulevard 7179 — Res. Hemlock 6240

Chicagoje

Lak. Kiela Keičia Savo Kelią į Lietuvą; Skris Per Pietų Ameriką

Lakunas A. Kiela, kuris savo jėgomis rengia trečią skridimą į Lietuvą, šiomis dienomis pareiškė, jog jis pasirinkęs naują kelią į Kauną. Vietoj skristi per Šiaurės Atlantiką, jis pirmiausia lėks į Pietų Ameriką, aplankys tenyksiūsius lietuvius, o paskiau leis į Afriką, Prancūziją ir Lietuvą.

A. Kiela tikisi gauti paramos iš vienos orlaivių kompanijos, kurį esanti užinteresuota šiuo skridimu.

Amer. Lietuvių Doktorų Draugijos Bankietas Šiam Sekmadieny

Ivyks La Salle viešbuty, Grand Ballroom.

Amerikos Lietuvių Doktorų Draugija minėdama savo sidabrinį jubiliejų, rengia didžiulį bankietą šiam sekmadieny, lapkričio 21 dieną, La Salle viešbuty. Pradžią 7 val. vakare.

Ši puota bus labai iškilminga. Po trumpų kalbų ir sveikinimų, svečiams bus progos pasilinksinti ir pasižokti. Chicago lietuvių visuomenė turėtų irgi skaitlingai atsilankyti į šį bankietą.

Vestuvės išgelbėjo nuo arešto

Bridgeportietis Vincas Ras lavičius važiuo su savo sužadotine kokias 50 mylių į valandą. Prie Western Ave. ir 55 gatvės juos sulaukė policmonas ir buvo berašas tikietą.

Bet Vincas prisiminė, jog pergeritai važiuo del to, kad esą susijaudinęs netolimomis savo vestuvėmis.

— Jei šitaip, — prašneko policmonas, — tai bausmė jums dovanosiu. Apsivedantiems ir 50 mylių atrodo, kaip čerepako žingsniai!

Taigi vedybos kaikiurios įstumia į bėdą, kitus gi ištraukia iš bėdos.

Rengia Didelį Bazarą Labdarybės Tikslams Gruodžio 11 ir 12

Visi tautiečiai prašomi prisidėti kuom ir kas gali.

Grupė veiklių mūsų moterų ir merginų stoji į darbą, kad surengti didelį ir pasekmingą bazarą, kurio pelnas yra skiriamas Vilniaus krašto lietuvių šelpimui ir kitiems labdarīgiems tikslams.

Bazaras įvyks šeštadieny ir sekmadieny, Gruodžio 11 ir 12 dienose, Sandaros svetainėje. Paremkime jį kuom kas gali ir parodykim savo gerą širdį. Lietuviai, gyvenanti geresnėse sąlygose, neprivalo užmiršti ir savo brolių, kuriuos spaudžia svetimas jungas.

Stašio Gynimo Fondan Vilniuje Pasiūta 100 Dolerių.

Tie pinigai buvo suaukauti pereinio sekmadienio masiniam mitinge

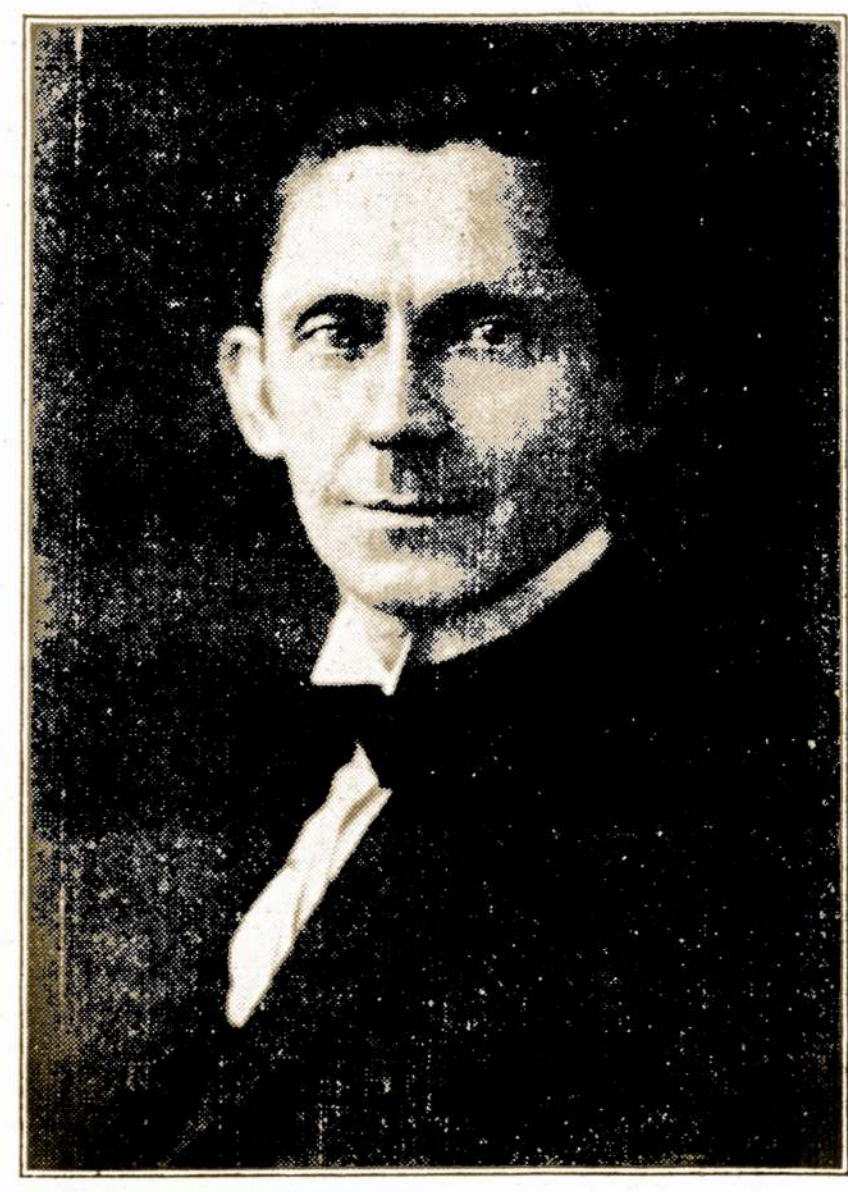
Atėjus žiniai apie naujus lenkų žiaurumus Vilniaus krašte ir nuteisimą K. Stašio, Chicago lietuvių subruzdą ir greitomis surengė didelį masinį mitingą, kuriame surinko 133 dolerių aukų.

Pereitam ketvirtadieny šie pinigai tapo išsiųsti į Vilnių ir paskirti K. Stašio gynimo fondan. Mes esam tikri, jog tai nebus paskutinė auka. Amerikos lietuviai, beabejo, suks desėtkus tukstančių dolerių iškovojimui laisvės, tiems, kurie lenkų yra sumiti ir įkalinti.

Populiarus West Side Siuvėjas P. Mankus

Jei kam reikalinga užsisaukyti naują "siūtą" arba išvalyti ar pataisyti seną, kreipkitės į mūsų gerą tautietį, Petrą Mankų, kurio adresas yra 2230 W. Cermak Road.

PRIIMTAS I "AMERICAN COLLEGE OF SURGEONS.

Dr. Mykolas T. Strikol

Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos pirmininkas Dr. M. T. Strikolius tapo dar viena garbė.

Jis tapo nariu "American College of Surgeons". Šį įstaiga rupinasi išvystymu medicinos mokslo iki aukščiausio laipsnio ir palaikymu gydytojų profesijoj garbingų tradicijų.

Dr. M. T. Strikolis yra dar tik antras šios draugijos narys iš Chicago lietuvių doktorų tarpo. Keli metai atgal į ją tapo priimtas Dr. S. Biežis. Ši organizacija skaitoma kaip pasaulinė tos rūšies organizacija, nes jone priklauso iš visų pasaulio kampų daktari. Pastaruoju laiku į ją įstojo apie desėtkas Chicago daktarų, kurių tarpe ir vienas lietuvis — Dr. M. T. Strikol'is.

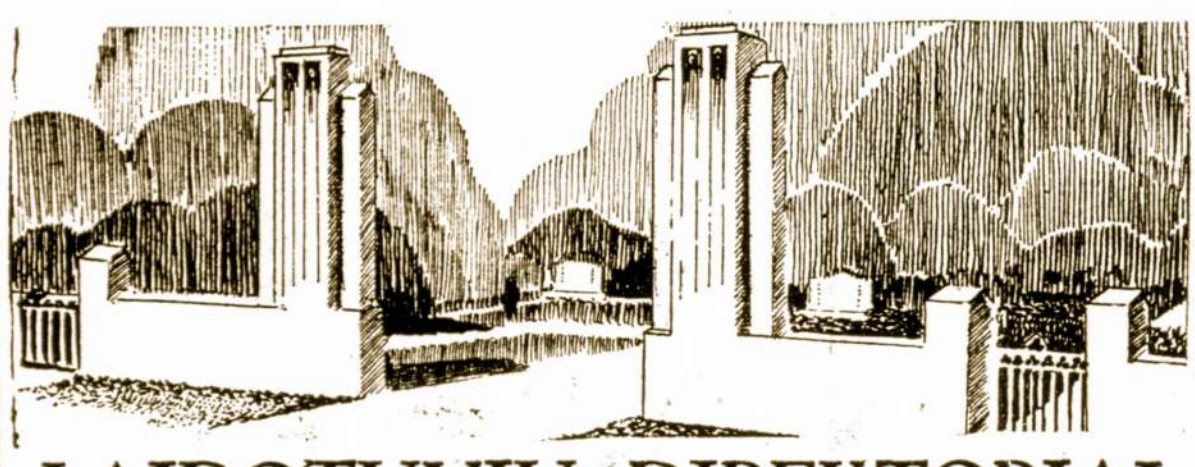
Dr. Strikolis yra taipgi daktaru vieno didžiausio klubo Chicagoj—Keistučio Klubo.

Jis visad patarnaus gerai ir už prieinamą kainą. Petro Mankaus siuvimo įstaiga yra West Sidėj per porą desėtkų metų. — R.

Kalėdinės perlaidos į Lietuvą iki gruodžio 13 dienos.

Jei norite pasiųsti savo giminėm Lietuvoj dovanų Kalėdoms, atlikite tą iki gruodžio 13 dienos, nes vėliau pasiųstas jie nebegalės gauti prieš šventes.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI NARIAI CHICAGO IR CICERO LIETUVIŲ LAIBOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS

Ambulancy Patarnavimas Dieną ir Naktį Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

JUOZAPAS EUDEIKIS IR TĖVAS

4704 So. Western Ave. Phone Virginia 0883

I. J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Boulevard 5203—5566

LACHAWICZ IR SUNS

2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515 SKYRIUS: 42-44 East 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street BOULEVARD 4089

J. LULEVIČIUS

4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA

3319 So. Lituania Ave. Phone Yards 1138

A. PETKUS

1410 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Phone Cicero 2109

A. MASALSKIS

3307 So. Lituania Avenue Phone Boulevard 4139

S. M. SKUDAS

718 West 18th Street Phone Monroe 3377

Kviečiame Atsilankyti į linksmą Sandariečių Vakarelių, Lapkr. 27

Lietuviški šokiai, užkandžiai ir programa.

Sandaros 25 kuopa rengia draugišką vakarelių, šeštadieny, lapkričio 27 dieną, Sandaros svet.

Kviečiame visus Chicago lietuvius atsilankyti. Visi busite gražiai priimti ir pavaišinti. Turėsime gerą orkestrą, kuri gros lietuviškus šokius. Pajvairinimui bus ir trumpa programa.

Taigi atsimekite, jog ateinančią šeštadienį, lapkričio 27 dieną Tamstos esate kviečiami į šeimininkų vakarelių. Įžanga tik 35 centai.

— Rengimo Komisija.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Telefonas Yards 1829 Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 West 35th St.

Kampas Halsted St. Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutartį.

ADVOKATAI

Namų Tel. Keystone 5286

CLEMENT J. SVILOV

LIETUVIS ADVOKATAS

33 No. La Salle St. Phone Central 1840 Chicago, Ill.

Telephone Boulevard 2800

JOSEPH J. GRISH

LIETUVIS ADVOKATAS

4631 South Ashland Ave. Res. 6515 S. Rockwell St Telephone: Republic 9723

OLIS IR VASALLE

ADVOKATAI

134 No. La Salle St., Suite 1308 Vakaris tik Ketvirtadieniais 3252 So. Halsted St. Tel. Calumet 6945

JOHN B. BORDEN

LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. Cermak Road (W. 22 St.) Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5 Vakaris: Pamedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9 Telefonas Canal 1176 Namai: 6459 S. Rockwell St. Telefonas Republic 9600

STELLA STRIKOL

Attorney and Counsellor at Law

(Lietuvaitė—Advokatas) 134 No. La Salle St Chicago. Kambarys 1308 Tel. Randolph 0332 Vakaris namuose 6710 So. Campbell Avenue

Tel. Prospect 1012.

KAL & ZARETSKY

LIETUVIAI ADVOKATAI

6322 So. Western Ave., Chicago VALANDOS: Pamedėli, Utarninke ir Ketverge nuo 2 iki 9 vakare. Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 2 iki 6. Subatoj nuo 12 iki 6. Res. Tel. Republic 5047.

Phone Central 1824.

A. A. SLAKIS

LIETUVIS ADVOKATAS

7 South Dearborn Street Kambarys 1230 Chicago, Illinois Res. Tel. Hyde Park 3395

Lithuanian National Aero Club Planning Something New

Aero High-Hatters to Sponsor Dance.

In order that the Lithuanians would take greater interest in aviation, the Lithuanian National Aero Club was organized. Although we have a few great fliers as Mr. Krivis, and others, we would

like to have more, many more like him. With this thought in mind, the aero club is sponsoring this dance.

The Aero High-Hatters Dance will be held Saturday, January 8, 1928 at the West Side Hall (formerly Meldažis), located at 2244 W. 23rd Place. A real surprise is in store for you when you come to this dance, so don't let anything prevent you from coming. — "Tina".

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Phone REpublic 2266

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS

2403 West 63rd Street Kampas 63rd ir Western Ave.

Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8 Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį Rez. 6631 So. California Avenue Telefonas Republic 7868

Dr. J. J. KOWAR

(KOWARSKAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2403 West 63rd Street CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: 2—4 ir 7—9 vak. Nedėlioj ir Seredoj pagal sutartį Rez. ir Ofisas 2359 So. Leavitt St. Tel. Canal 0706

DR. GEO. I. BLOŽIS

DENTISTAS

2201 West 22nd Street CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: Nuo 9:30 iki 12; 1—5 ir 6—8 Rez. 8342 So. Marshfield Ave. Phone Beverly 1868

DR. J. J. ŠIMKUS

DENTISTAS

1821 S. Halsted St. Telefonas Canal 0257

Val.: 9:30—12; 1—5 ir 6—8 CHICAGO, ILL.

I. E. MAKARAS M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

10758 So. Michigan Ave. ROSELAND-CHICAGO, ILL. Gydytojas ir Chirurgas

Victory 1522

DR. J. KULIS

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3259 So. Halsted St. Chicago

Phone Prospect 1012

DR. STANLEY JAKUBS

DENTISTAS

6322 So. Western Ave. CHICAGO, ILL. OFISO VALANDOS: Nuo 9 is ryto iki 8:30 vakare

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytai 1 iki 3 val. po pietų 6 iki 9 val. vakarais. Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytai Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257 Residencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

Tel. Boulevard 5914 Dieną ir Naktį Ofiso Valandos nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8:30 v. Nedėl. nuo 10 iki 12 a.m.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. 22nd Street CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel: Boulevard 7820

Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICTory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvis DENTISTAS

3252 So. Halsted St.

Phone LaFayette 8016

Dr. Alex. J. Shimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas ir Rezidencija 4300 S. Fairfield Ave. CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: Atdara visą dieną — 24 valandų Patarnavimas

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Valandos nuo 9 iki 8 vakare Seredoj pagal sutartį.

Ofiso Tel. Boulevard 5913 Rez. Tel. KENwood 5107

DR. BERTASH

DENTISTAS

756 W. 35th Street Cor. of 35th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-5; 6:30-1-8 Nedėliomis pagal sutartį.

Phone Hemlock 2061

Dr. Joseph Kella

Dentistas

6558 So. Western Ave., Chicago Valandos nuo 9 iki 8 vakaro Nedėliomis pagal sutartį

Ofiso Tel. Victory 2987

DR. J. P. POSKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3133 S. Halsted St. Chicago Ofiso valandos: Nuo 9 iki 12 dienų ir — 7 iki 9 vak. Išskyrus Antrnio ir Ketvirt. vak. Rez. 6504 So. Artestan Avenue Telefonas Hemlock 2374 Res. valandos: 3 iki 6 vakare Antradieniais ir Šėč. 8 iki 9 val.

Phone Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3243 South Halsted Street

Didžiausia Lietuvių Drabužių Krautuvė Chicagoje

Platus pasirinkimas sezoninių "siūtų", skrybėlių ir marskinių. Kainos žemesnės negu vidurmiesty.

BRIDGEPORT CLOTHING CO.
J. Petrauskas, Sav.
3312 South Halsted St. Chicago, Illinois
Phone BOULEVARD 1162

MATERIOLAS NAMŲ STATYBAI

Didelis pasirinkimas statymui namų, taisytiui porčių, stogams popiera, rynos, sietai, langai, durys ir kiti reikmenys. Viskas Prieinama kaina. Kreipkitės:

BUILDERS' SUPPLY
M. ZOLP, Savininkė
3562 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Telefonas YARDS 2576.
Atdara vakarais ir nedėliomis

Phone Prospect 3242 Day & Night Service

PAVLAVICIA UNDERTAKING CO., Inc.

L. RECK'AS, Embalmer

Complete Funeral For \$75.00

6823 So. Western Ave. Chicago, Illinois